

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120012262
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2120012262.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a členov senátu JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. X. XXXXX XXXX v C., trvalé bydlisko D. XXXX/XX, C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Bratislava, pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 3T/79/2020 z 12. decembra 2022, na verejnom zasadnutí konanom 17. augusta 2023 v Trnave, takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaný

A. B., nar. X. XXXXX XXXX v C., trvalé bydlisko D. XXXX/XX, C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Bratislava,

odsudzuje

podľa § 323 ods. 1 Trestného zákona, za použitia § 36 písm. l), písm. o), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona sa obžalovaný na výkon uloženého trestu zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 12. decembra 2022, sp. zn. 3T/79/2020 (ďalej len napadnutý rozsudok), uznal obžalovaného A. B. (ďalej len obžalovaný) za vinného zo spáchania prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) na skutkovom základe, že dňa 20. 04. 2020 v čase približne o 13:05 hod. v miestnosti č. 317 ubytovne VIII. Oddielu, oddelenia výkonu trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov, Gucmanova 670/19, 920 41 Leopoldov, po predchádzajúcom sňatí pút z rúk a následnej výzve príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže nstržm. E. B., funkčne zaradeného ako samostatný strážny úseku eskortnej a špeciálnej činnosti, aby obžalovaný prešiel do časti uvedenej miestnosti za mrežový gáter, kde mu mala byť vykonaná osobná prehliadka, na výzvu reagoval verbálnym, odmietavým stanoviskom a vzápätí poškodeného nstržm. E. B. fyzicky napadol tým spôsobom, že ho jedenkrát udrel oboma rukami zovretými v päst' do oblasti hrudníka, pričom poškodenému nstržm. E. B. nespôsobil žiadne zranenie, ktoré by si vyžiadalo lekárske ošetrenie.

2. Okresný súd obžalovanému uložil podľa § 323 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l), písm. o) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, ktorého výkonu mu podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmienične odložil za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. určil skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov. Zároveň podľa § 51 ods. 4 písm. l) Tr. zák. uložil obžalovanému povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve a podľa § 51 ods. 4 písm. k) Tr. zák. povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd skonštatoval, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní realizoval vyhlásenie o vine podľa § 257 písm. b) Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.), ktoré bolo súdom prijaté, preto bolo vykonané dokazovanie len čo do výroku o treste. Následne okresný súd v odôvodnení zrekapituloval výsledky dokazovania, ktoré ohľadom tohto výroku vykonal.

3.1. K výroku o treste obžalovaného okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že pri určovaní výmery trestu súd vychádzal zo závažnosti spáchaného trestného činu, ktorá je určená trestnou sadzbou ustanovenou pri jednotlivých skutkových podstatách trestných činov. V prejednávanej trestnej veci sa jednalo o spáchanie úmyselného trestného činu, za ktorý Tr. zák. ustanovuje v osobitnej časti trest odňatia slobody na 1 až 5 rokov, čiže išlo o prečin. Následne okresný súd skúmal poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, pričom u neho zistil dve poľahčujúce okolnosti, že sa priznal a čin úprimne oľutoval a taktiež prispel k odhaleniu alebo usvedčeniu organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny a jednu priťažujúcu okolnosť, že bol už za trestný čin odsúdený. Pri prevahe poľahčujúcich okolností sa horná hranica trestnej sadzby znížila o jednu tretinu rozdielu hornej a dolnej hranice trestnej sadzby, teda na 3 roky a 8 mesiacov. Vzhľadom na okolnosti prípadu, že obžalovaný sa k trestnej činnosti priznal, túto úprimne oľutoval a dopustil sa „len“ prečinu, pri ktorom síce došlo k použitiu násilia, avšak bez spôsobenia škody či ujmy na zdraví a na druhej strane sa významnou mierou podieľal na objasnení oveľa závažnejšej trestnej činnosti a spolupracoval s národnou kriminálnou agentúrou, resp. aj s inými miestne/vecne príslušnými útvarmi a reflektujúc postoj obžalovaného k spáchanej trestnej činnosti, považoval okresný súd za najvhodnejší podmieničný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, lebo bol toho názoru, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu obžalovaného nie je výkon trestu nevyhnutný. Skúšobnú dobu okresný súd určil na 5 rokov za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním a uložením primeraných povinností spočívajúcich v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve, z dôvodu, aby sa obžalovaný naučil zvládať náročné životné situácie a v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie, čo má mať za následok elimináciu prípadnej zlej ekonomickej a sociálnej situácie, aby svoju zlú finančnú situáciu neriešil aj páchaním trestnej činnosti.

3.2. K neaplikovaniu ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam okresný súd uviedol, že podľa jeho názoru použitie zákonom stanovenej trestnej sadzby nie je pre obžalovaného neprimerane prísne a účel trestu u neho trestom kratšieho trvania nemožno dosiahnuť.

4. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku sa obžalovaný vzdal práva na podanie odvolania, aj za oprávnené osoby. Prokurátor sa k opravnému prostriedku nevyjadril, ponechal si zákonnú lehotu.

5. Písomným podaním z 12. decembra 2022, doručeným okresnému súdu toho istého dňa, prokurátor zahlásil voči vyššie cit. rozsudku odvolanie čo do výroku o treste v neprospech obžalovaného, pretože ho považuje za nezákonný.

6. Pri vyhlasovaní napadnutého rozsudku došlo k zrejmej nesprávnosti spočívajúcej v nesprávnom uvedení ustanovenia Tr. zák. pri ukladaní povinnosti spočívajúcej v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve, ktorá bola opravená prostredníctvom opravného uznesenia sp. zn. 3T/79/2020 z 13. decembra 2023.

7. Zahlásené odvolanie prokurátor odôvodnil osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu 28. decembra 2022, v ktorom zrekapituloval príslušnú časť odôvodnenia okresného súdu a dodal, že s jeho závermi o primeranosti trestu sa nestotožňuje.

7.1. V prvom rade upriamil pozornosť na samotnú osobu obžalovaného, primárne s poukazom na jeho odpis registra trestov, z ktorého vyplýva, že obžalovaný bol 22-krát súdne trestaný, pričom žalovaného skutku sa mal dopustiť v čase výkonu nepodmieničného trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T/99/19 z 11. septembra 2019, právoplatným 11. septembra 2019, teda v čase výkonu v poradí pätnásteho odsúdenia. Opomínajúc skutočnosť, že trestnej činnosti sa dopustil v priestoroch výkonu trestu odňatia slobody, ktorý má mať okrem iného, na odsúdené osoby prevýchovný charakter, ako aj opomínajúc skutočnosť, že pred výkonom samotného trestu bol obžalovaný niekoľkokrát vo výkone trestu odňatia slobody, je podľa

názoru prokurátora potrebné poukázať na skutočnosť, že ani výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody nemal na obžalovaného dostatočne výchovný charakter, lebo sa po výkone tohto trestu odňatia slobody opakovane dopúšťal trestnej činnosti, a to pod bodom 18 až 22 nachádzajúcich sa v jeho odpise registra trestov, odhliadnuc (rešpektujúc zásadu zakotvenú v § 2 ods. 4 Tr. por.) od vznesených obvinení za závažnú trestnú činnosť začiatkom, resp. koncom roka 2022.

7.2. Do pozornosti dal prokurátor aj skutočnosť, že sa počas výkonu trestu odňatia slobody v rozmedzí od júla 2019 až do mája 2020 sa dopustil v súhrne desiatich disciplinárnych previnení. Podľa prokurátora uložením podmienečného trestu odňatia slobody (aj keď v jeho najvyššej možnej miere) prichádza k porušeniu § 34 ods. 1 Tr. zák., t. j. že účel trestu odňatia slobody v danom prípade nenapĺňa jednu z jeho nosných funkcií, ktorou je ochrana spoločnosti. V danom prípade je ťažko predstaviteľné, že pokiaľ obžalovaný na jednej strane nebol schopný v ústave na výkon trestu odňatia slobody sa podriaďiť pod vyžadované vzorce správania sa a akceptovať ich, na strane druhej po výkone trestu odňatia slobody sa opakovane dopúšťal protiprávnej činnosti, že by podmienka napĺňala účel trestu. Zásadne hypoteticky by bolo možné na predmetný trest „pozerať inak“ v prípade, pokiaľ by obžalovaný po výkone naposledy označeného trestu odňatia slobody vyšiel na slobodu a začal akceptovať elementárne vzorce správania sa, na ktorých dodržaní má záujem väčšina spoločnosti.

7.3. Prokurátor v odvolaní ďalej uviedol, že orgány činné v trestnom konaní oceňujú aktívny prístup obžalovaného v rámci napomáhania pri odhaľovaní inej aj závažnej trestnej činnosti, ktorý mal výrazný dopad na odhalenie páchatelov protiprávnych konaní, avšak nezdieľa názor, že by takýto prístup mal slúžiť ako absolútne liberalizačný element vo vzťahu k páchaniu akejkoľvek jeho budúcej potencionálnej protiprávnej činnosti. Vzhľadom na osobu obžalovaného by táto skutočnosť mohla byť zohľadnená pri uplatnení § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. pri uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody. S poukazom na uvedené sa preto nie je možné stotožniť s tvrdením okresného súdu ohľadom toho, že trest odňatia slobody s jeho podmienečným odkladom uloženým v tejto trestnej veci bude mať na obžalovaného dostatočne prevýchovný účel, resp. že prvok represie spočívajúci v postihovaní obžalovaného, bude mať na neho v rámci individuálnej prevencie adekvátny vplyv, t. j. odradenie ho od páchania trestnej činnosti a ochranu spoločnosti, keďže takýto spoločnosťou požadovaný následok nenastal ani pri uložení predchádzajúcich nepodmienečných trestov odňatia slobody, kedy obžalovanému bola poskytnutá súdom možnosť, aby po ich výkone relevantným spôsobom preukázal, že je osobou, u ktorej spáchanie protiprávneho konania na úrovni trestného činu bolo ojedinelými javmi, pričom uloženie prechádzajúcich nepodmienečných trestov možno jednoznačne označiť ako najprisnejší druh trestu, ktorý má v rámci represie, individuálnej a generálnej prevencie väčšiu „váhu“ ako trest odňatia slobody s jeho podmienečným odkladom. Možno teda konštatovať, že prvok represie a individuálnej prevencie u obžalovaného a ochrany spoločnosti obsiahnutý v § 34 ods. 1 Tr. zák. na základe týchto skutočností nebol naplnený ani z časti. Okrem toho okrajovo do pozornosti dal aj ustálenú rozhodovaciu prax všeobecných súdov

7.4. S poukazom na vyššie uvedené prokurátor v konečnom návrhu žiadal, aby Krajský súd v Trnave podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. v spojení s § 322 ods. 3 Tr. por. zrušil odvolaním napadnutý výrok o treste a sám rozhodol tak, že obžalovanému uloží trest odňatia slobody podľa § 323 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. l), písm. o) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na spodnej hranici zákonom ustanovenej (a súdom zníženej) trestnej sadzby so zaradením obžalovaného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák..

8. K odvolaniu prokurátora sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Michala Lysa (ďalej len obhajca) písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 26. januára 2023.

8.1. V odvolaní obhajcu uviedol, že sa s názorom prokuratúry ohľadom ukladanie nepodmienečného trestu nestotožňuje, podľa neho okresný súd správne u obžalovaného ustálil pomer a mieru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, správne potom aplikoval ust. § 38 ods. 3

Tr. zák. a ukladal trest v rozmedzí 1 rok až 3 roky a 8 mesiacov. Obhajca poukázal na to, že v tomto rozmedzí obžalovanému okresný súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, teda na hornej hranici upravenej trestnej sadzby. Okresný súd správne, skúmajúc okolnosti uvedené v 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. v spojení s 51 ods. 1 Tr. zák. zistil, že v prejednávanej veci nie je nevyhnutné uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, ale práve naopak, odôvodnené je uloženie podmienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody za súčasného uloženia probačného dohľadu nad správaním obžalovaného v skúšobnej dobe, pričom dĺžku skúšobnej doby určil na 5 rokov. V zmysle § 51 ods. 2 veta prvá Tr. zák. pri určení probačného dohľadu ustanoví súd skúšobnú dobu na jeden rok až päť rokov, teda určil skúšobnú dobu v maximálne možnej výmere. Okrem toho súd určil povinnosti spočívajúce v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve a v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

8.2. Na rozdiel od prokurátora sa obhajca domnieva, že uložená sankcia je veľmi prísna. Z uloženého trestu vyplýva, že sa nemôže počas doby 5 rokov dopustiť žiadnej trestnej činnosti alebo priestupku a navyše si musí splniť spomenuté uložené povinnosti. Domnieva sa, že takto uložený trest si skôr splní výchovnú funkciu, ako rutinne uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní niekoľkých mesiacov, pričom poukázal na to, že na hlavnom pojednávaní bol prokurátorom navrhovaný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 9 mesiacov.

8.3. Obhajca dal do pozornosti odvolacieho súdu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. o) Tr. zák. a v tejto súvislosti úradný záznam Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, 2. operatívneho oddelenia, z 13. júla 2021, z ktorého vyplýva, že obžalovaný je vedený ako osoba, ktorá sa dlhodobo spolupodieľa na objasňovaní rôznej závažnej protispoločenskej činnosti, pričom významnou mierou prispel k už právoplatnému odsúdeniu niekoľkých záujmových osôb. Doposiaľ všetky ním poskytnuté informácie sa potvrdili ako pravdivé, pričom sa jednalo o relevantné dôkazy s obrovskou váhou dôležitou pre samotné objasnenie skutku. Z tohto záznamu tiež vyplýva právna kvalifikácia trestnej činnosti, na ktorej objasňovaní sa podieľal. Ide o drogovú trestnú činnosť, pri ktorej v niektorých spomenutých prípadoch je možné uložiť trest odňatia slobody na pätnásť rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie, a teda ide o obzvlášť závažné zločiny.

8.4. V tejto súvislosti tiež obhajca poukázal na vyjadrenie NAKA o tom, že „Obžalovaný má obrovské skúsenosti, resp. znalosti, ako sa pohybovať v kriminálnom prostredí, nakoľko bol v minulosti súčasťou takého prostredia, na základe čoho iniciatívne poskytuje rôzne poznatky dôležité pre výkon operatívno-pátracej činnosti, neskôr pre samotné trestné konanie.“ Uvedené je významné v súvislosti s vyjadreniami odvolateľa o tom, že bol v minulosti odsúdený, a preto mu môže byť uložený zásadne len nepodmienečný trest odňatia slobody. Okrem toho, že túto okolnosť vzal do úvahy súd ako priťažujúcu okolnosť, z povahy veci vyplýva, že mal pre políciu informačný význam práve preto, že bol „súčasťou takého prostredia“, pretože si je možné ťažko predstaviť, ako by mohla osoba, ktorá by nebola súčasťou tohto prostredia, disponovať týmto druhom informácií. V tejto súvislosti je podľa obhajcu potrebné zvážiť, či má väčší spoločenský význam striktne trvať na uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody za to, že mal jedenkrát udrieť príslušníka ZVJS, pričom mu nespôsobil žiadne zranenie alebo je pre spoločnosť dôležitejšie motivovať osoby, ktoré prišli do styku s osobami páchajúcimi závažnú trestnú činnosť na spoluprácu s príslušnými orgánmi (pozn. súd sa správne a zákonným spôsobom priklonil k motivácii týchto osôb k spolupráci).

8.5. Obhajca tiež nesúhlasí s názorom prokurátora, že napadnutý rozsudok by mal byť prejavom toho, že uvedená jeho spolupráca je „absolútne liberalizačný element vo vzťahu k páchaniu akejkoľvek jeho budúcej potencionálnej protiprávnej činnosti“. V prvom rade je treba uviesť, že bol obžalovanému uložený pomerne prísny trest a z napadnutého rozsudku ani nevyplýva, že by jeho pomoc NAKA mala predstavovať, či už v tomto prípade, alebo v iných prípadoch vyvinenie obžalovaného. Na druhej strane by bol určite nesprávny postup súdu, keď by spoluprácu vôbec nezohľadnil alebo zohľadnil len formálne. Takýto postup by bol potenciálne do budúcnosti demotivačný aj pre iné osoby, ktoré sa pohybujú v kriminálnom prostredí a ktoré disponujú s informáciami dôležitými pre objasňovanie trestnej činnosti.

8.6. Z prezentovaných dôvodov obhajca navrhol, aby odvolací súd podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie prokurátora ako nedôvodné.

9. Spisový materiál bol Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní prokurátora 1. februára 2023.

9.1. Za účelom prejednávania podaného odvolania nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 17. augusta 2023, ktorého sa zúčastnil prokurátor krajskej prokuratúry, obhajca obžalovaného Mgr. Michal Lyso a účasť obžalovaného bola zabezpečená z ÚVTOS Bratislava prostredníctvom videokonferenčného zariadenia podľa § 61b Tr. por., pričom obhajoba voči tomuto postupu neuplatnila žiadne výhrady.

9.2. Pokiaľ ide o dokazovanie, krajský súd ho na verejnom zasadnutí postupom doplnil podľa § 326 ods. 5 Tr. por. a § 269 Tr. por. tak, že čítaním oboznámil rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Ntc/28/2022 z 19. januára 2023, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Bratislava sp. zn. 4Urto/4/2023 z 14. apríla 2023, zápisnicu Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2022, sp. zn. 4Ntc/28/2022 a aktualizované správy a relácie na obžalovaného. Iné návrhy na doplnenie dokazovania strany nemali.

9.3. Po skončení dokazovania sa pristúpilo ku konečným návrhom. Prokurátor krajskej prokuratúry v konečnom návrhu uviedol, že sa pridrižiava písomne odôvodneného odvolania a konečného návrhu tam uvedeného. Obhajca obžalovaného sa pridrižal svojho písomného vyjadrenia k odvolaniu a navrhol, aby krajský súd odvolanie prokurátora zamietol ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.. Obžalovaný sa pridrižoval toho, čo uviedol jeho obhajca a iné k veci uviesť nechcel.

10. Podľa § 317 ods.1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

11. Podľa § 321 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Tr. por., ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

12. Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania na to oprávnenou osobou - prokurátorom v neprospech obžalovaného postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste napadnutého rozsudku, proti ktorému prokurátor podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Na podklade takéhoto prieskumu zistil, že odvolanie prokurátora je dôvodné.

Ku konaniu, ktoré napadnutému výroku predchádzalo

14. Pokiaľ ide o konanie, ktoré napadnutému výroku o treste predchádzalo, prokurátor mu v odvolaní žiadne chyby nevytykal a chyby odvolaním nevytykané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., krajský súd vlastným prieskumom nezistil.

14.1. Zo zápisnice z hlavného pojednávania vyplýva, že okresný súd potom, čo prijal vyhlásenie obžalovaného o jeho vine, vykonal dokazovanie už len ohľadom napadnutého výroku o treste, pričom toto dokazovanie vykonal procesne správne a v rozsahu dostatočnom na spravodlivé, stavu veci a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie.

14.2. Avšak krajský súd v priebehu odvolacieho konania lustráciou v registri Zboru väzenskej a justičnej stráže SR zistil, že obžalovaný po vyhlásení napadnutého rozsudku nastúpil, konkrétne 20.6.2023, výkon trestu odňatia slobody v trestnej veci Krajského súdu v Bratislave vedenej pod sp. zn. 4Ntc/28/2022 s tým, že trest by mal vykonať 1.9.2023. Keďže je krajskému súdu zrejmé, že ide o výkon trestu odňatia slobody uloženého cudzím rozhodnutím, krajský súd považoval za dôležité doplniť dokazovanie za účelom preverenia, či sa v danom prípade nebude uplatňovať zásada špeciality. Dokazovanie v tomto smere bolo potrebné doplniť aj bez návrhu strán, nakoľko porušenie zásady špeciality by predstavovalo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

14.3. Z doplneného dokazovania krajský súd zistil, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Ntc/28/2022 z 19. januára 2023, právoplatným 14. apríla 2023, bolo rozhodnuté o uznaní a vykonaní trestnej sankcie spojenej s odňatím slobody na území Slovenskej republiky podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. bez jej premeny, ktorá sankcia bola obžalovanému uložená rozsudkom Okresného súdu v Břeclavi sp. zn. 2T/85/2022 zo 14. júla 2022, právoplatným 14. júla 2022, vo výmere 11 mesiacov za časť trestnej činnosti tam opísanej a vo výmere 7 mesiacov za inú časť trestnej činnosti tam opísanej s tým, že podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol obžalovaný zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Z oboznámeného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Urto/4/2023 zo 14. apríla 2023 vyplývalo, že obžalovaný zahlásil voči tomu rozsudku odvolanie, no následne vzal svoje odvolanie späť, ktoré späťvzatie vzal predseda senátu odvolacieho súdu postupom podľa § 312 ods. 4 Tr. por. na vedomie. Z oboznámenej zápisnice Krajského súdu

v Bratislave sp. zn. 4Ntc/28/2022 z 25. októbra 2022 vyplynulo, že obžalovaný vyslovil svoj súhlas s výkonom cudzieho rozhodnutia v Slovenskej republike.

14.4. Pokiaľ ide o oboznámené správy a relácie na obžalovaného, tam k žiadnym zmenám oproti právnemu stavu pred okresným súdom nedošlo.

K trestu všeobecne

15. Skôr ako sa krajský súd bude venovať odvolacím námietkam prokurátora, je potrebné, pokiaľ ide o primeranosť a zákonnosť výroku o treste, pripomenúť, že pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

15.1. Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

15.2. Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

15.3. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

15.4. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

15.5. Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatel'a i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatel'om či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchatel'a neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel' oprávnené nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel' je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

15.6. Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnuť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnuť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok,

zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatela, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

K trestu konkrétne

16. Vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických východísk krajský súd konštatuje, že správne okresný súd u obžalovaného preskúmal pomer a mieru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, pričom u obžalovaného aj krajský súd zistil existenciu dvoch poľahčujúcich okolností, že sa priznal k spáchaniu stíhaného trestného činu a tento úprimne oľutoval (§ 36 písm. l) Tr. zák.) a že prispel k odhaleniu alebo usvedčeniu organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny (§ 36 písm. o) Tr. zák.). Rovnako správne zistil existenciu len jednej priťažujúcej okolnosti, že už bol v minulosti odsúdený za trestný čin (§ 37 písm. m) Tr. zák.). V konečnom dôsledku teda u neho prevažovali poľahčujúce okolnosti nad priťažujúcimi okolnosťami v pomere 2:1, v dôsledku čoho správne okresný súd modifikoval trestnú sadzbu uvedenú v ustanovení § 323 ods. 1 Tr. zák. v rozmedzí 1 až 5 rokov postupom podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. znížením jej hornej hranice o jednu tretinu, t. j. na 3 roky 8 mesiacov.

16.1. Pokiaľ ide o druh a výmeru uloženého trestu, krajský súd sa nestotožňuje s právnym názorom okresného súdu, že účel trestu sledovaný ust. § 34 Tr. zák. u obžalovaného splní aj prísnejší trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu s probačným dohľadom. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odvolacími námietkami prokurátora, že na takýto postup nie sú splnené zákonné podmienky tak, ako ich predpokladá ust. § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák., podľa ktorého súd môže podmienne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak vzhľadom na osobu páchatela, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu, má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatela výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný. Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák., súd môže za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 podmienne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho tri roky, ak páchatelovi zároveň uloží probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

16.2. Osoba obžalovaného ako recidivistu trestnej činnosti (aktuálne má 22 záznamov v odpise RT GP SR, pred spáchaním skutku ich mal 16 - pozn. súdu), ktorý sa jej dopúšťa napriek tomu, že vo výkone trestu odňatia slobody bol opakovane, ako aj okolnosti tohto prípadu, kedy sa trestnej činnosti dopustil práve počas výkonu trestu odňatia slobody použitím fyzického násillia voči príslušníkovi ZVJS, nenechávajú ani krajský súd na pochybách v tom smere, že iný ako nepodmienený trest odňatia slobody by u obžalovaného svoj účel nesplnil. Nielen z hľadiska individuálnej prevencie, ale ani generálnej a nezabezpečil by ani ochranu spoločnosti.

16.3. Len pre úplnosť krajský súd konštatuje, že podmienky na uloženie trestu ako súhrnného v zmysle ust. § 42 ods. 1 Tr. zák. rovnako ako okresný, ani krajský súd nezistil, preto obžalovanému ukladal samostatný trest odňatia slobody.

16.4. Pokiaľ ide o výmeru tohto trestu, prokurátor na okresnom súde v záverečnej reči navrhol obžalovanému uložiť nepodmienený trest odňatia slobody vo výmere 9 mesiacov s použitím ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam, následne v odvolacom konaní žiadal uložiť trest na „spodnej hranici zákonom ustanovenej a súdom zníženej sadzby.“

16.5. Je treba uviesť, že krajský súd nie je viazaný druhom trestu, aký navrhuje prokurátor v odvolaní, ale ani jeho výmerou. V tomto prípade sa ale krajský súd stotožnil s prokurátorom nielen ohľadom druhu trestu, ale aj ohľadom v odvolaní navrhovanej výmery a obžalovanému uložil nepodmienený trest odňatia slobody na samej dolnej hranici, teda 1 rok. Takýto trest podľa názoru krajského súdu zohľadňuje ako spôsob spáchania činu (jednorazový atak), tak aj jeho následok (činom nebola spôsobená žiadna ujma), zavinenie (priamy úmysel) a v neposlednom rade aj osobu obžalovaného (recidivista trestnej činnosti) a možnosti jeho nápravy (obmedzené vzhľadom k tomu, že jeho pobyt za mrežami je opakovaný, zjavne ho neodrádza od ďalšej trestnej činnosti a dokonca aktuálnu súdenú úmyselnú trestnú činnosť spáchal za mrežami, pričom počas výkonu trestu sa tiež dopúšťal disciplinárnych previnení). Rovnako zohľadňuje aj pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, najmä s ohľadom na obhajobou akcentovanú poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. o) Tr. zák., že prispel k odhaleniu alebo usvedčeniu organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny.

16.6. Správne prokurátor v tomto smere uviedol, že štát na jednej strane oceňuje prístup obžalovaného, na strane druhej toto jeho napomáhanie nemôže predstavovať pre neho absolútny liberalizačný element vo vzťahu k páchaniu inej trestnej činnosti a je plne zohľadnené nielen priznaním danej poľahčujúcej okolnosti, ale je dostatočne významne zohľadnené aj v samotnej výmere trestu.

16.7. Inak vyjadrené, je to práve odhaľovanie a usvedčenie organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny, resp. vo všeobecnosti napomáhanie pri objasňovaní inej závažnej trestnej činnosti, ktoré viedlo krajský súd k tomu, že obžalovanému uložil nepodmienený trest odňatia slobody

na samej dolnej hranici 1 roka. V opačnom prípade by obžalovaný mohol očakávať trest prísnejší a v prípade, že by neučinil ani vyhlásenie o vine a bol usvedčený, tak podstatne prísnejší.

16.8. Na záver krajský súd dodáva, že aj keď obžalovaný pred súdom realizoval vyhlásenie o svojej vine, tak krajský súd v jeho prípade neaplikoval ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam. Aj zo samotného Stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod poradovým číslom 44 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR číslo 5/2017 je totiž zrejme, že ide o možnosť súdu, nie povinnosť. Okrem iného je potrebné v každom jednom prípade zvažovať, či by trest ukladaný bez aplikácie ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam bol pre obžalovaného neprimerane prísny a či účel trestu u neho možno dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania. V tomto prípade nepodmienečný trest odňatia slobody uložený na samej dolnej hranici zákonného rozpätia už z povahy veci nemôže byť pre obžalovaného neprimerane prísny. A podľa názoru krajského súdu by trest ukladaný s použitím tohto mimoriadneho zmierňujúceho ustanovenia (teda nižší ako 1 ročný trest) u tohto recidivistu trestnej činnosti ani nesplnil svoj účel z hľadiska individuálnej prevencie, keďže obžalovaného od ďalšej úmyselnej trestnej činnosti nemali odradiť ani nepodmienečné tresty podstatne dlhšieho trvania, ktoré dosiaľ vykonal.

16.9. Takto uložený trest považuje krajský súd za zákonný, primeraný a spravodlivý, ktorý splní svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň morálne odsúdi konanie obžalovaného.

K vonkajšej súdnej diferenciacii

17. Pokiaľ ide o tzv. vonkajšiu (súdnou) diferenciaciu výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd zaradil obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, keďže obžalovaný pred spáchaním stíhaného skutku už vo výkone trestu za úmyselný trestný čin bol, konkrétne napríklad vo veci Okresného súdu Malacky sp. zn. 1T/45/2013 vykonal 29.11.2018 trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. a iné.

Záverečné zhrnutie

18. Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd odvolaniu prokurátora podanému v neprospech obžalovaného vyhovel a postupom § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu z dôvodu neprimeranej miernosti trestu a sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. vo veci rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

19. Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.